

ПРИРОДООХОРОННІ ТЕРИТОРІЇ ВАРАСЬКОГО РАЙОНУ

Садовець Віталія Сергіївна

студентка

Андрійчук Тамара Вячеславівна

к.б.н., доцент

Житомирський державний університет імені Івана Франка

м. Житомир, Україна

Вступ. На сьогоднішній день Україна перебуває на етапі розбудови національної екомережі. Утворення природоохоронних територій дасть можливість попередити всі негативні явища і тенденції, які відбуваються в природних екосистемах.

Ландшафти Вараського району зазнали значних антропогенних змін. Тому охорона та відтворення природного, або близького до природного стану екосистем є одним із найважливіших завдань розвитку природно-заповідного фонду району. Виходячи з вище сказаного, варто розглянути наявну мережу природоохоронних територій Вараського району.

Ціль роботи: вивчення та сучасний стан природоохоронних територій Вараського району.

Матеріали та методи. Використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: історичний, статистичний, літературний, описовий, спостереження і порівняння.

Результати та обговорення. Вараський район утворений 19 липня 2020 року. Розташований в північно-західній частині Рівненської області. Новостворений район об'єднав два колишні райони: Володимирецький та Зарічненський. Район займає лідерські позиції (38%) [4] за рівнем заповідності серед інших районів.

Проаналізувавши кількісне співвідношення категорій заповідних об'єктів можна говорити про те, що район представлений майже всіма категоріями ПЗФ. А саме: національним природним парком, природними заповідниками, заказниками загальнодержавного значення, регіональним ландшафтним

парком, пам'ятками природи та заповідними урочищами. В кількісному відношенні переважають заказники місцевого значення (ботанічні). Варто відзначити те, що 11 квітня 2019 року Указом Президента України № 131 було створено Національний природний парк «Нобелівський». Кількісне співвідношення категорій ПЗФ району представлено на рисунку 1.

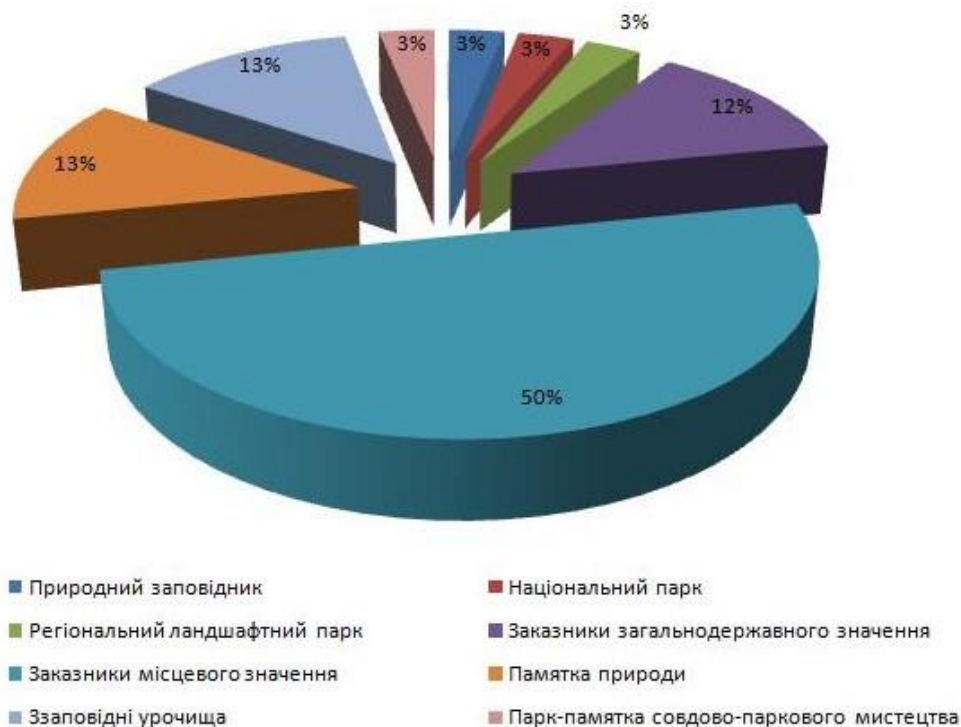

Рис. 1. Кількісне співвідношення заповідних територій Вараського району

Назва парку «Нобелівський» походить від озера Нобел, яке є гордістю регіону і справжньою перлиною Українського Полісся [2].

Саме тут можна побачити природні екосистеми, які не підпали під нищівний вплив людини. На території парку знаходиться 11 озер та 5 річок з кришталево чистою водою. Серед рослинності великою популярністю користується астрагал піщаний і плаун колючий. Зустрічаються «хижі» рослини: альдрованда пухирчаста та росичка середня. В парку мешкають тварини, серед яких лелека чорний, орлан-білохвост, тхір лісовий і навіть рись.

Візитною карткою парку є туристичний маршрут «Антонівка – Зарічне». Завдяки залізничному транспорту, який курсує парком люди можуть побачити

всі екосистеми прямо з вікна потягу. Даний маршрут приваблює багато туристів з інших куточків нашої країни.

Рівненський природний заповідник лежить у межах двох районів: Сарненського та Вараського. Був створений 3 квітня 1999 року. Він є другим в Україні за величиною. До складу заповідника входять чотири заказника: ландшафтний «Білоозерський», загальнозоологічний «Перебродівський», ботанічний «Сира Погоня» та гідрологічний «Сомине» [5].

Заповідник представлено всіма типами боліт українського Полісся: переброди, сира Погоня, сомине, білоозерська. Рослинність дуже різноманітна і свого часу сформувалася в результаті діяльності льодовика. Це реліктові види шейхцерії болотної, хамедафни чашечкової, молодильника озерного, верб лапландської і чорничної, хари витонченої та інших (рис. 2).

Рис. 2. Рівненський природний заповідник [5]

Рівненський природний заповідник займається і екологічно просвітницькою діяльністю. Основними напрямками діяльності центру є: постійні екскурсії по екологічним стежкам, музею природи; проведення виховних заходів екологічного спрямування і залучення до них школярів;

робота над дослідницькими роботами; проведення семінарів, конференцій екологічного спрямування; виготовлення та розповсюдження поліграфічної продукції природоохоронного змісту; співпраця та обмін досвідом з установами природно-заповідного фонду України [5, 3].

Висновки. Підводячи підсумок вище сказаного можна твердо сказати, що на території району постійно проводиться ефективна природоохоронна діяльність. Свідченням цього є розширення площ природного заповідного фонду, а також нещодавно створений Національний парк, пам'ятка природи місцевого значення «Макове болото» і пралісові пам'ятки місцевого значення «Крушини», «Липно», «Чубино», «Носов ліс», «Вільхова», «Матруна», «Борова» [1]. Розширення меж та створення нових об'єктів ПЗФ дасть змогу в подальшому зберегти унікальні та рідкісні види флори і фауни.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Департамент екології та природних ресурсів Рівненської облдержадміністрації. URL: <https://www.ecorivne.gov.ua/> (дата звернення: 15.08.2023 р).
2. Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Рівненській області у 2020 р. Рівне, 2021 р. 236 с. URL: https://www.ecorivne.gov.ua/tmp/dopovid_2020.pdf (дата звернення: 15.08.2023 р).
3. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України [Електронний ресурс]: URL: <https://mepr.gov.ua/timeline/Nacionalna-ekologichna-politika.html> (дата звернення: 25.08.2023р.)
4. Постанова Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-IX#Text> (дата звернення: 15.08.2023 р.).
5. Рівненський природний заповідник URL: <https://rivnenskyipz.blogspot.com/> (дата звернення: 30. 03. 2023 р.).